

***Bedensel ve Zihinsel Engellilerde Bakım Kalitesi ve
Yaşam Kalitesi:
Birlikte yaşama, Topluma katılım ve Hizmet
Kullanımına katılım Projesi***

(Bu proje bir AB 6. Çerçeve Projesidir. Kontrat no: ve rumuz: 513723 - DIS-QOL)

**Türkiye katılımcı merkezi:
Sağlıkta Yaşam Kalitesi Derneği (SAYKAD)
adına proje yöneticisi
Prof. Dr. Erhan Eser
İzmir, 9 Ocak 2009**

Quality of Care and Quality of Life for
People with Intellectual and Physical
Disabilities: Integrated Living, Social
Inclusion and Service User Participation

Proje Ekibi

(2005-2009)

- Prof. Dr. Erhan Eser (B)
- Prof. Dr. Ömer Aydemir
- Dr. Beyhan Cengiz Özyurt
- Dr. Sultan Eser
- Cemallettin Ayık (Özel Eğitimci)
- Ezgi Düzen

Projenin süresi

3 Yıl + süre uzatmalar

(01 Temmuz 2005 – 31 Aralık 2008 .....)

12 Katılımcı

6 Katkıda bulunan merkez

Toplam 18 Merkez

Projenin Amaçları

Engellilere sunulan hizmet ve bakım niteliğinin (sosyal politika ve bakım uygulamaları çerçevesinde) incelenmesi, ve bu ortamda engellilerin kendi durumları ile olan algılarının ortaya konması,

Amaçlar

Toplumda engellilere sunulan bakım, hizmet ve destek model ve uygulamalarının bir **taksonomisinin** ve bunların kullanılabilirliğinin ve yaygınlığının ortaya konması;

Amaçlar

Bu bakım ve destek uygulamalarının (ya da modellerinin) bedensel ve zihinsel engelli bireylerin **toplumla bütünleşmiş bir yaşam sürmeleri**, ve kendilerine sunulan bakım hizmetlerine katılabilmelerine olan etkilerinin incelenmesi;

Hizmet Kalitesinin (niteliğinin) belirleyicilerinin, özel olarak da engellilerin gereksinimlerinin var olan hizmet bakım ve konaklama olanaklarıyla nasıl karşılanabildiğinin (örtüştüğünün) ortaya konması

Amaçlar

- Çeşitli hizmet modelleri ve bakım türlerinin engelli bireyin **yaşam kalitesine** olan etkisinin;
- Engelliliğe ve engelli bireylere yönelik bireysel (engelinin kendisinin), toplumun ve bakım veren kişilerin/personelin **TUTUMLARININ**, hizmet kalitesine ve engellilerin yaşam kalitelerine olan etkisinin değerlendirilmesi.

- Engellilerin bakım kalitesini, onlara yönelik tutumu ve yaşam kaliteleri ölçmeyi amaçlayan araçlar geliştirilmesi

ve

- Araştırmanın bulgularının sentezlenmesiyle Avrupa araştırma bölgesinde **engelli politikası için rehberler** ve **hizmet modelleri için bir çatı** oluşturarak sosyal adalete katkıda bulunmaktır.

Beklenen Çıktılar

A- Engelli hizmetleri, tutum ve yaşam kalitesi derlemeleri ve taksonomi raporları

B- Ölçekler:

Ölçekler

1- Bakım-Hizmet Kalitesi Ölçeği:

Başlangıçtaki adı:

Accomodation & Care Fit Index

Toplumda var olan yaşam (konaklama) ve bakım hizmet paketlerinin engellilerin ihtiyaçlarıyla ne kadar uyum içinde olduğunu (hizmetin karşılanabilme düzeyini) ölçen

Ölçekler

2- Engelliliğe ve Engellilere Yönelik Tutum Ölçeği:

(Attitudes to Disabilities Scale)

- ADS (PD) Bedensel , ADS (ID) Zihinsel
- ADS(P) Vekil (proxy) cevaplayıcılar
- ADS-G Genel Toplum

Ölçekler

3- Engellililer için Yaşam Kalitesi Ölçeği:
(WHOQOL-DIS)

Kullanımdaki WHOQOL-BREF (DSÖ YK
Ölçeği kısa sürüm) ün bedensel ve
zihinsel engellilere uyarlanması ve
genişletilmesi

Projede İzlenen Yol

Çalışma aşamaları No[1]	Çalışma Aşaması Başlığı	Yönetici [2]	Kişi-ay iş yükü [3]	Başlama zamanı (ay)[4]	Bitiş zamanı[5]	Ürün oluşturma[6]
Ça1	Literatür Derleme	1	26	0	2	1
Ça 2	Hizmet taksonomisi ve YK belirleyicilerinin saptanması	1	39	3	5	
Ça 3	Odak gruplar	1	52	6	9	
Ça 4	Pilot Modüllerin oluşturulması	1	52	10	13	2
Ça 5	Pilot Veri toplama	1	78	14	19	
Ça 6	Pilot Veri analizleri	1	39	20	22	
Ça 7	Alan uygulama Modüllerinin oluşturulması	1	26	23	24	3
Ça 8	Modüllerin alanda uygulanması	1	117	25	33	
Ça 9	Bilgi paylaşımı ve ürünlerin tanıtımı	1	39	34	36	4
	TOPLAM		468			

[1] Workpackage number: WP 1 – WP n.

[2] Number of the contractor leading the work in this workpackage.

[3] The total number of person-months allocated to each workpackage.

[4] Relative start date for the work in the specific workpackages, month 0 marking the start of the project, and all other start dates being relative to this start date.

[5] Relative end date, month 0 marking the start of the project, and all ends dates being relative to this start date.

[6] Deliverable number: Number for the deliverable(s)/result(s) mentioned in the workpackage: D1 - Dn.

Adımlar

(Etik kurlu onayları sonrası)

1- Kaynak derlemeleri (WP1):

a- hizmet kalitesinin belirleyicileri ve DSÖ

ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) kapsamında hizmet kalitesinin yaşam kalitesi üzerine olan etkisi,

b- engellilerde yaşam kalitesinin kültürler arası belirleyicileri (WHOQOL üzerinden)

c-var olan tutum ölçeklerinin bileşenleri

Adımlar

2-Her bir merkezin ait olduđu ülkede
Engellilere sunulan Hizmet türlerinin
sınıflandırılması (taksonomi) (WP2)

Adımlar

3- Odak Gruplar (WP3)

bedensel engelliler

zihinsel engelliler

profesyonel personel

bakım veren yakınlar, akrabalar

Adımlar

- 3- Geliştirilecek olan 3 Ölçek için değişken/soru havuz oluşturulması (WP4)
- 4- Potansiyel soruların belirlenmesi ve yazılması (İngilizce) (WP4)
- 5- Standart WHO çeviri protokolü ile proje merkez dillerine çevrilmesi (WP4)

Adımlar

- 6- Oluşturulan anketlerin 150 bedensel, 150 zihinsel engelli üzerinde Pilot uygulaması (kadın-erkek ; <40 yaş > 40 yaş ; işlevsel denge ; engeli yelpazesi) (WP5)
- 7- Pilot verilerin analizi (WP6)
- 8- Pilot analizlere ve Odak grupların bulgularına dayanarak oluşturulmuş olan Alan Deneme Sürümünün oluşturulması (WP7)

Adımlar

9- Alan Uygulaması ve analizleri (WP8)

10- Proje ürünleri hakkında toplamdaki ilgili kişi ve kuruluşların bilgilendirilmesi ve tanıtım etkinlikleri (WP9)

10- Son sürümlerin oluşturulması ve yönetim ve araştırma birimlerinin kullanımına sunulması

DISQOL Merkezleri

- **University of Edinburgh (Yönetici)**
- Dünya Sağlık Örgütü
- Fundacio Institut Català de l'Envelliment, Fundacio Universitat Autònoma de Barcelona / İspanya
- Centre National de la Recherche Scientifique / Paris-Fransa
- Prague Psychiatric Center –Çek Cum.
- University of Tromsø –Norveç
- Tokyo University of Science – Japonya (Gaunzau Univ. Çin)
- Institute of Experimental and Clinical Medicine at Vilnius University -Litvanya
- **Sağlıkta Yaşam Kalitesi Derneği, İzmir-Türkiye**
- CEFPAS –Sicilya, İtalya
- University of Hamburg – Almanya
- Tilburg University –Hollanda
- **Porto Alegre Univ-Brezilya**
- **Montevideo Üniversitesi-Uruguay**
- **Auckland Univ. Yeni Zelanda**
- **National Institute for Medical Rehabilitation, Macaristan**
- **Bangalore Inst. of Med-Hindistan**

İlginize teşekkür ederim

e.eser@bayar.edu.tr